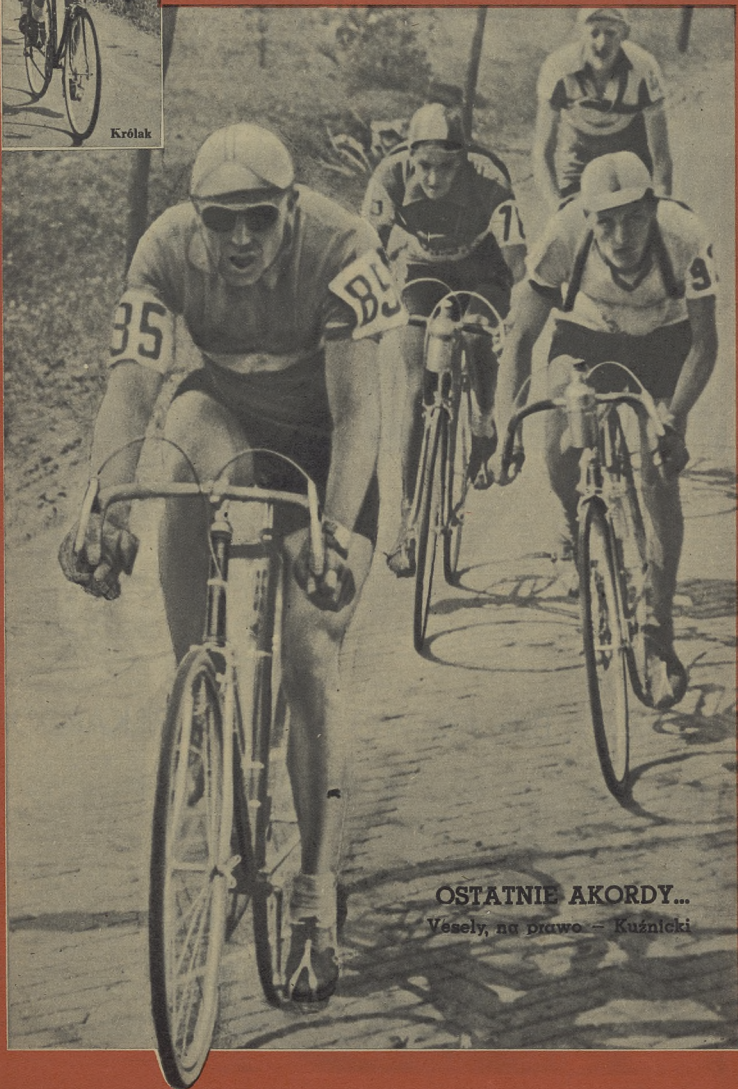


# SPORTOWIEC

• 14 MAJA 1952 • NR 19 • CENA 1 ZŁ •



Królak



**OSTATNIE AKORDY...**

Vesely, na prawo - Kuźnicki

# WĘGIERSCY GIMNASTYCY W WARSZAWIE



Wszystkie cisy podniesione na Korond...  
Korondi

**G**IMNASTYKA to wspaniała rzecz — wydaje się czasem, że zawodnicy nie ulegają prawu grawitacji ziemskiej lub, że zmieniają się w piórka czy piłki: gumowe. Lecz, gdy po dwuminitowym ćwiczeniu wracają sprężystym krokiem do szeregu widać iż są zdyszani i spoceni jak po najcięższej pracy.

Spotkanie z Węgrami, którzy należą do ekstraklasy świata w gimnastyce było egzaminem dla

naszej kadry olimpijskiej i wypadło dobrze czego dowodem są małe różnice punktów w wynikach końcowych. Drużyna węgierska (w której podziwialiśmy takie asy jak Korondi, akademicka mistrzyni świata i Pałaki mistrz olimpijski), wygrała spotkanie w konkurencji kobiecej 229.85 do 222.20 punktów; w konkurencji męskiej 287.65 do 275.20 punktów

K. PROG



Pierwszy z lewej — nowy rekordzista w skoku — Adamczyk, drugi — Korbani, który nie uzyskał nowego rekordu formy

## LEKKOATLECI POKAZUJĄ SWE MOŻLIWOŚCI

Ostatnia niedziela była wspaniałym wybuchem lekkoatletycznych wyników przedolimpijskich. Kilka minarów zostało nie tylko osiągniętych, ale i przekroczonych. Kontrolne zawody, poza niezbyt obiecującymi osiągnięciami sprinterów, mogą pochwalić się takimi pozycjami: 4,18 w skoku o tyczce Adamczyka, 16,15 w rzucie kulą Łomowskiego, 14,90 w trójskoku Weinberga, 53,21 w młocie Mastowskiego (wszystko rekordy Polski). Dodać do tego można doskonałą formę ujawaloną przez Macha, który w biegu na 500 m uzyskał przewagę 0,1 nad Korbaniem osiągnął 1:05,1.

Wyniki te świadczą pochybie o systemie przygotowań przedolimpijskich i jeśli dalsza jego część wypadnie równie pomyślnie możemy liczyć na ciekawe rezultaty

polskich lekkoatletów w Holenderskich.

Mimo wielkiej formy czołówek naszych długodystansowców ze Szwarogiem i Grajem na czele, pozycja tzw. konkurencji technicznych, po ostatniej niedzieli, jest lepsza niż biegowych. Zastanawiająca jest słaba wynikowość w biegach krótkich. Nawet zły stan bieżni polskich i dyspozycja dla sprinterów biegania bardzo swobodnego (obawa przed kontuzjami) nie upoważniają do wyników 11 sek. lub wyżej na 100 m.

Zbliżające się wielkie zawody eliminacyjne w Krakowie dadzą jasny obraz sytuacji. Zasadnicza krytyka na podstawie dotychczasowych wyników, a bez gruntownej znajomości planu indywidualnego treningu, byłaby niewłaściwa i szkodliwa.

## MOSKWA BIJE BRAWO NASZYM PIŁKARZOM!



Na stadionie Dynamo w Moskwie wobec setki widzów zostało rozegrane pierwsze spotkanie polskiej drużyny reprezentacyjnej z piłkarzami radzieckimi. W meczu tym polskie zespoły odnieśli swój największy sukces powojenny, zwyciężając reprezentację Moskwy w stosunku 1:0 (3:0). Jedyną bramkę dla naszej drużyny zdobył kapitan drużyny Cieplik. Z Polaków szczególnie wyróżnił się bramkarz Stefanyszyn i obrońca Gódek — Gilmas oraz w składzie Cieplik i Krasówka. W drużynie radzieckiej doskonale grała obrona.

Publiczność radziecka nagradzała naszych zawodników oklaskami za twardą udatę przeprowadzoną akcję. Bramka zdobyta przez Cieplika była przyjęta burliwą owacją.

W najbliższą środę ma być rozegrane drugie spotkanie. Warto przypomnieć, że reprezentacja Moskwy kilka dni temu wygrała w stosunku 2:0 z drużyną Skrzypów Gódek, która zajęła czwarte miejsce w mistrzostwach ZSRR 1951 r.

Otwarcie sezonu piłkarskiego w ZSRR — defilują piłkarze Burewistnika i Spartakowcy.



# WALCZYŁEM ZE WSZYSTKICH SIŁ

Pogubiłem w pamięci kolejność torażeń. Nie pamiętam już, czy walkę z ciemnonozłym Bulgarem stoczyłem na trasie drugiego czy ósmego etapu. Zgubiłem obraz pokojów hotelowych, straciłem z oczu sylwetki poszczepólnych ludzi, zatarły się we wspomnieniu kontury miast, wsi i ulic.

Gdy przyzmógł dził oczy — widzę wciąż jeszcze tylko wyścinek szosy przed sobą i po obu jej stronach entuzjazm wiwatujących, dopingujących tłumów. Widzę robotników i dzieci, chłopów odwróconych na moment od pracy, chorągwie, bramy triumfalne, transparenty...

Dzień po dniu trwała tworząca i uporzeczona sportowa walka na trasie. Poznałem nowych kolarzy — Verschuren, Seobode,

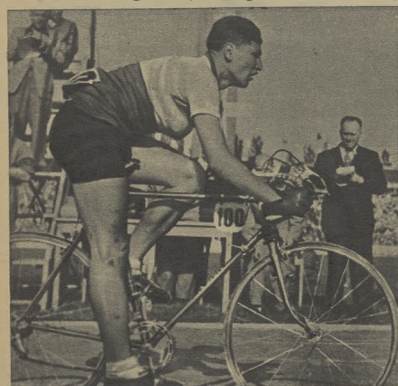
Bobczewa, Deustcha, Dimowa, Stableskiego. Nawlażłem serdeczny kontakt z wieloma uczestnikami wyścigu, zacieśniłem przyjaźń z kolegami z naszej drużyny. Zysłem się mocniej jeszcze z ideą, której wszyscy służyliśmy.

Walczyłem o dobre miejsce naszej drużyny, jak mogłem tylko najlepiej. Z etapu na etap poprawiałem pozycję; na pierwszym byłem przecież 88, w Berlinie już 16-tu. Byłem dobrze przygotowany do wyścigu wieloetapowego, gorzej niełatwo jako „wieloetapowy” korespondent „Sportowca”.

Nie miejsce do mwie żalu Czy teńczy, że przeważałem korespondencję z Wami — na ostatnich etapach myślałem już tylko o jednym, o najlepszym miejscu naszej drużyny!

## A. MIĘDZYRZECIE PRZEDSTAWIA NAM WRAŻENIA KRÓLAKA:

# BYŁ TO MÓJ DZIEŃ



Królak na mecie.

— Tylko „Sportowiec” znalazł walory. Na godzinę przed startem, 30 kwietnia kupiłem w kiosku hotelowym „Bristolu” ostatni numer „Sportowca”. Jakież było moje zdumienie, gdy na 5-taj stronie, w charakterystycznie szorsty, znalazłem o sobie taką wzmiankę: „W wyścigach wieloetapowych wykazuje się równą jazdą. Jego specjalność — to tereny płaskie oraz jazda samotna” — a w tytule „WSPINACZ-SAMOTNIK”. Pomyślałem wtedy — pomyłka, która warto zamieścić w „Gabinie figur sportowych”. Po sukcesie w etapie Chemnitz-Rad Schandau zmieniłem zdanie. Pomyłka „Sportowca” miała echy... prociwa Wszak w górach — więc „wspinacz”, z dala od kolegów — więc „samotnik”.

To wszystko żartem, a serio... Był to mój dzień. Co zamierzalem, udawało mi się znakomicie. Belg Verhelst i Bulgar Kolew dobrze wybrali moment ucieczki; wzgórze pod Oederen nawalało się na znakomicie. Nerwy poniosły Verschuren i De Groota — nie przygotowana pogoda skończyła się fiaskiem By-

łem opanowany Ciępiwie czekałem na następną okazję. Skoczyłem do przodu, tuż za mną Dimow. Byłem szybki, odległość między nami rosła. Przed dłuższy czas jechałem sam, a szumnie już jechał we dwoje. Poczekaliśmy więc. Wraz z Dimowem zmieniającą solidarnie prowadzenie, po wielu, wielu kilometrach dośladaliśmy czola.

Na trasie trwała walka. Przecież było wiadzieć, że toczyła się za nami. Ale oto dwóch kolarzy Vesely i Steel po długiej pogoni zastąpiło w czole zwyciężonego ucieczką Kolewa.

Przed nami otworzył serpentynę pod Pirną. Wzieliśmy ją nie schodząc z rowerów. Jeszcze 10 kilometrów i sławnejście ucieczki Koenigsteina. Verhelst i Steel próbują ucieczki. Zbieram siły, wazę w sobie najlepsze rozwiązania. Teraz!..

Nie żartowałem z sobą. Dalem z siebie wszystko. Dwa kilome przed metą byłymy znów razem. Finisz! To już tak blisko! Wspaniale, porwijające uczucie — być pierwszym! Nie miałem wtedy czasu obejrzeć się za siebie. nie

## ANGLIK O SWOJEJ DRUŻYNIE



Jan Steel — najlepszy kolarz w drużynie angielskiej.

15. XI etap — Federici (Włochy), zjadł na 1 stronie trzeci kolarz, Krolak — 13. Wzrasiński —

Pięciu z sześciu startujących w wyścigu kolarzy Brytyjskich porażek musiałam prnąć na okres dwóch do czterech tygodni przed wyjazdem do Warszawy Brytyjski przewodnicy nie wypłacili kolarzom ich uposażeń podczas treningu przed wyścigiem, w którym mlieli oni reprezentować swój kraj, nie chcieli również dać im czasu na ten trening — powiedział m. in. dziennikarz angielski Armour Hillie

„Po powrocie do domu będą zmuszeni stać się o pracę, w kraju, w którym z powodu programu zbrojeniowego jest pół miliona bezrobotnych!”

Pobyt w Polsce był dla brytyjskich chłopów głęboką lekcją i polityczną i ludzką. Zobaczyli wspaniałą odbudowę Warszawy. Wszędzie wzdłuż całej trasy byli pozdrawiani wyrazami przyjaźni. Stwierdzili nasocnie że tu buduje się polski.

## WYŚCIG NIEZWYKŁYCH EMOCJI

Wspaniale i najwzkiego ka. liliu są emocje Wyścigu Polaków. W każdym etapie następują zasadnicze zmiany i np. do 10 etapu tylko Stableskiemu udało się dwukrotnie zająć pierwsze miejsce.

Wypracowana jednak zespołowym wysiłkiem, przy dużej zresztą dozie szczęścia pozycja angielskich kolarzy nie wydaje się być zagrożona. W indywidualnym współzawodnictwie z zapartymchem obserwujemy gigantyczne zmagania Veselyego z Steel'em, Stableskiego, Verschuren, ale nawet ta czwórka mogła być zawsze zagrożona przez kogoś kto przedtem właściwie nie liczył się.

Pożyciel, którzy nie wrótyli Polakom sukcesów, doznał wielkich rozczarowań. Wciąż swoją wspaniałą postawą, coraz lepszą

formą i lokatą wyznawał się na czoła polskiej drużyny. Królak w trudnym dziesiątym etapie wzrósł się na pierwszy sukcesów, wygrywał niemal ten etap. Klubiński utrzymywał się na dobrej pozycji, podciągając do przodu Wzrasiński. Jednym słowem polska reprezentacja jedzie coraz lepiej i zdaje się, że właśnie wieloetapowe, ciężkie wyścigi odpowiadają jak najbardziej naszym kolarzom, przygotowanym do takiego wysiłku, posiadającym doskonałą kondycję.

Nestor kolarstwa polskiego, Koraś Jakuszka, tak powiedział o Wójciku:

— Wójcik to duma naszych ostatnich etapów. To on właśnie, 10 km za Dremnem zainicjował ucieczkę podciągając za sobą Verschuren i całą grupę kolarzy.

## TYDZIEŃ W „SPORTOWCU”

W drugim rzucie Biłgów Narodowej startowała również w całym kraju duża ilość owych. W woj warszawskim ponad 20 tysiące, w tym około 7000 kobiet. W Łodzi 18 000, w Krakowie 10 000. W wielkopolskim ponad 60 000 (w tym około 18 000 kobiet). Na Dolnym Śląsku około 30 000.

Według pierwszych szacunków procent uczestniczących w SPG jest w dalszym ciągu bardzo wysoki.

W katolowskich górskich mistrzostwach Polski rozegranych na poniedziałek 1 sierpnia następujące wyniki: 1. Biłdowski — 1. Polowacz (Górniki) — 3:28.4, 2. Warus (Spółnia) — 3:28.4, 3. Skłodowski — 3:28.4, 4. Górniki (Spółnia) — 3:28.4, 5. Górniki (Spółnia) — 3:28.4, 6. Górniki (Spółnia) — 3:28.4, 7. Górniki (Spółnia) — 3:28.4, 8. Górniki (Spółnia) — 3:28.4, 9. Górniki (Spółnia) — 3:28.4, 10. Górniki (Spółnia) — 3:28.4.

wiedziałem, że — ze za mną klnie nas nad asy — Vesely.

Mniej było to już z takim właśnie kolarzem dzielić się triumfem.

— Przede wszystkim wrzesniał Czytelnikom „Sportowca”.

W konkursie kobiet zwyciężyła Palenczak (Opole) — przed Jauscia i Schindler.

W niedzielnych rozgrywkach piłkarskich o Puchar Złota pomieścił Kierunek po dobrej grze pokonał zespół OWKS 42 (1:1), sławczy Kojale uległ bramkarzowi Gwardii 1:1 (1:0, 2:0, 3:0, 4:0, 5:0, 6:0, 7:0, 8:0, 9:0, 10:0, 11:0, 12:0, 13:0, 14:0, 15:0, 16:0, 17:0, 18:0, 19:0, 20:0, 21:0, 22:0, 23:0, 24:0, 25:0, 26:0, 27:0, 28:0, 29:0, 30:0, 31:0, 32:0, 33:0, 34:0, 35:0, 36:0, 37:0, 38:0, 39:0, 40:0, 41:0, 42:0, 43:0, 44:0, 45:0, 46:0, 47:0, 48:0, 49:0, 50:0, 51:0, 52:0, 53:0, 54:0, 55:0, 56:0, 57:0, 58:0, 59:0, 60:0, 61:0, 62:0, 63:0, 64:0, 65:0, 66:0, 67:0, 68:0, 69:0, 70:0, 71:0, 72:0, 73:0, 74:0, 75:0, 76:0, 77:0, 78:0, 79:0, 80:0, 81:0, 82:0, 83:0, 84:0, 85:0, 86:0, 87:0, 88:0, 89:0, 90:0, 91:0, 92:0, 93:0, 94:0, 95:0, 96:0, 97:0, 98:0, 99:0, 100:0).

Na torze kolarzów w Helenowie zostały rozegrane kolonie krótko dystansowe mistrzostwa Łodzi. Mistrzem Łodzi został Riek z Włóknar — 4 pkt przed Branczem (18:1) — 5 pkt. Czes Riek w biegu finałowym dał 200 m 10 sek. W szóstym mistrzostwach Łodzi Marbach (Gwardia)

— Zrobił pan to szybkości ode mnie. Dysponuje Pan przecież dalekopisem i telefonem, ja tylko rowerem, ale bym się nie zamienił.

## MARZYŁEM O LIPSKU

SPÓŹNIŁEM SIĘ

TAM

O KILKA  
MINUT...

Ostatni toast Klabińskiego (w wyścigu)

KUŹNICKI STRACIŁ  
GŁOWĘ I SERCE  
DLA ŚLICZNEJ ZUZANNY

— Zakochałem się w pięknej blondynie, 17-letniej Susanne. Nic dziwnego, każdemu może się to zdarzyć.

A jeśli weźmiemy pod uwagę że Susanne jest ekspedientką w sklepie rowerowym, możemy wyobrazić sobie, co to będzie z nas za para. Kolarz i sprzedawczyni rowerów.

Otóż, kiedy odjeżdżałem ze swego rodzinnego Galmuccines, Susanne powiedziała mi na pożegnanie:

— Janek, bez dobrego miejsca nie przyjeżdżaj i nie pokazuj się naszemu miastu na oczy.

No i Janek stara się. Galmuccines na pewno nie będzie wdzięczny swego reprezentanta.

Wieczorem w hotelu, po zakończeniu etapu Berlin — Lipsk, w którym Janek zajął pierwsze miejsce, Kuźnicki piase do „Sportowca” o pierwszych „kroczach” na rowerze.

— Wiesz, jak to się stało, że zostałem kolarzem? Mój stryj, który od dawna był zawodnikiem pewnego razu zachorował.

— Słuchaj Janek — powiedział do mnie — Jesteś zdrowy, musisz mnie zastąpić.

Wziąłem na stryjowski rower i — zająłem pierwsze miejsce. A potem, po solidnym treningu pod okiem stryja — zaczęły się sukcesy i wreszcie jest Wyścig Pokoju. Jestem naprawdę szczęśliwy.

Nie pisałem jeden dzień do „Sportowca”. Dziś jestem znów dobrej myśli, wydaje mi się, że nie jechałem najgorzej — przychodził więc ochota do dalszego pisania, tym bardziej, że kolega Wojcik zajął 13 miejsce.

Etap ten był bardzo długi i trudny. Wszyscy zawodnicy podzielili się na kilka grup, które stopniowo zaczęły się od siebie oddalać. Ja jechałem prawie przez cały czas z Veselym, De Grootem i Stablewskim. Ciągnęliśmy razem zupełnie nieźle. Vesely jechał przede mną, a za mną De Groot i Stablewski. Kiedy w południe zaczął padać ulewny deszcz, Vesely trochę oddalił się. Był już z pięćdziesiąt metrów przed nami. Wtedy odwrócił się i zaczął machać do nas ręką. Naśladując go, mocniej pedałowałem i za chwilę byliśmy koło niego.

— Na zdar! — zawołał Vesely i kiwnął nam dłonią.

Na lotnym finiszu w Babelsbergu, który wygrał De Groot, byłem tuż za nim. Zwyciężył, jak widać, Kuźnicki. Ja przyszedłem osiemnasty. Z wyniku tego jestem zadowolony. Dzięki temu, że nasza trójka przyszła w pierwszej trzydziestce, przesunęła się drużyna polska na 6 miejsce.

Marzyłem, by być w Lipsku — doczekałem się wreszcie, choć wolalbym złożyć wizytę temu sławnemu miastu o... kilka minut wcześniej.



Fragment walki na trasie. Pokaz jazdy reszpolowej. Trzej Czechosłowacy Fukičky (90), Skotzepe (88) i Vesely (85) trzymają się blisko siebie. Zmieniają raz po raz prowadzenie.





Robotnik niemiecki na mecie w Goerlitz jeszcze przed chwilą znalazł Wójcikę tylko z numerem i nazwiskiem. Teraz zobaczył go po raz pierwszy. Odebrał od kolarza rower, schylił zmęczonemu ramieniem, okrył kocem, podał wodę — oto w wielkim skrócie obowiązków opiekuna.

Nadask mimo ciężkiego etapu wygląda świeżo, choć trochę smutno, jakby żałował, że nie udało mu się przejechać lepiej. Odpoczynek na stadionie nie potrwa długo...

Ent Rost



...praszony tuż za grupą kolarzy. Widoczni na zdjęciu od lewej: Fin Haaga, Węgier Domian oraz Finowie O. Kassiro i Salminen.

A. MIĘDZYRZECKI:

## POLAK Z FRANCJI PIERWSZY W LIPSKU

Start do Lipska. Przed berlińskim stadionem sportowym — morze głów. Niedaleko stąd jest teren budowy. Niedawno byli tu warszawscy murarze, którzy zapoznali berlińskich towarzyszy z systemem trójkowym.

Honorowym starterem etapu jest Walter Ulbricht, sekretarz generalny Socjalistycznej Partii Jedności. Kolarze ruszają. Rozpoczyna się jeden z najbardziej interesujących etapów tego wyścigu.

Różnice wzniesień były niewielkie, na Lipsk prowadzi prosta droga o lśniącej asfaltowej nawierzchni. Dwa lotne finisze w Babelsbergu i Wittenberdze dopełniają obrazu. Defekty rowerów i uszkodzenia dętek posypały się bardzo szybko. Ofiarami ich padli przede wszystkim Haaga i Parisini oraz Seliga, Kruzyński, Lipka. Cała piątka musiała zrezygnować z dalszego udziału

w wyścigu. Wycofał się również wytrwały i dzielny Garnier. Po wczorajszym ciężkim upadku Francuz wsiał dziś na rower z przewiazaną ręką, która bolała coraz bardziej. Nie było rady — trzeba było zrezygnować. Gumy naważyły również Svobodzie, Gademu, a z Polaków — Wrzesińskiemu i Hadasiowski.

Kwitły bzy i świecilo słońce. Później zachmurzyło się. Około godziny 14-tej lunął deszcz. Na szosie toczyła się zacięta walka — która codziennie kończy się na mecie przyjaznym uściskiem dłoni.

W gromocie oklasków na stadion w Lipsku wjeżdża Kuźnicki. Plakał ze szczęścia.

— Całą drogą powtarzałem sobie: Tu Janku albo nigdzie! — powiedział nam, gdy zsiadł z roweru ten ambitny chłopak, ciężko pracujący na obczyźnie na chleb powszedni.



# O MĘSKIM KOSZU



W Warszawie w trzecim i ostatnim kontrolnym turnieju ośrodków treningowych koszykówki mającej wielki udział w zespołach reprezentujących Gdańsk, Kraków, Łódź, Poznań i Warszawę. Spółdzielcy zszedli się zawodników wyłoniono osiemnastkę, która będzie tworzyć reprezentację trenującą do Olimpiady.

Porównując mecze ligowe rozgrywane w jesieni i zimą z obecnie obserwowanym turniejem, możemy stwierdzić, iż na ogół poziom zawodników się podniósł. Najbardziej to widać na graczach Gdańska, którzy w lidze nie zdołali załapać, a teraz grają z meczu na mecz coraz lepiej; wydawali się, że tam właśnie jest najdosłowniejszy materiał.

Kraków za to wypadł słabiej. Należy to tłumaczyć tym, że obie drużyny składające się na reprezentację Krakowa (Gwardia i Ognio) grały dotychczas obroną w piątkę. Ponieważ reprezentacja Polski ma grać obroną „każdy swego”, więc i ten zespół, według dyrektury udzielenych wszystkim ośrodkom ćwiczebnym, przestał się na taki typ obrony. Widak jednak, że gracze nie przyswoili sobie należyte tego stylu. Ucierpiał też na tym najlepszy strzelec ligi koszykowej Dąbrowski, popularnie zwany „Tatą”, który nie wytrzymał kodyfikacji ciągłych rzutów od kosza do kosza i nie strzelał tak „brylantowo” jak zwykło.

O Warszawie można powiedzieć, że strzela, ale nie broni. Często wśród publiczności było słychać westchnienia, że warszawscy puszczają jak sito. Warszawa stosuje przeważnie szybki atak: dwa, trzy podania i strzał na kosz albo też w aut. Wszystko jest dobrze, jeśli szybki atak się udaje i kosze wchodzi, ale gdy trzeba zastosować atak pozycyjny, to warszawscy często tracili i piłkę i głos. Trzeba przypomnieć, że jest to drużyna najmłodszą wiekiem i jakkolwiek wygrała poprzednie dwa turnieje — to tym razem wyraźnie brakło jej rutyny.

Po razcie ostatnim piłka nie trafiła do kosza, odbiła się od poręczy. Jest to sygnał, by walka o nią rozgorzała na nowo. Spokandę Warszawa z Łodzią.

Poznań składający się również z zupełnie młodych graczy przystąpił do turnieju zdekomploatowany (brak Klawenbagena); była to jedyna drużyna, której środkowy gracz był niskiego wzrostu. Pozostałe drużyny postarały się o środkowych „dwumetrowców”.

Łódź, zwycięzca eliminacji, pokazała najprzebieższą grę i dobre opanowanie nowego. Najciekawszym spotkaniem turnieju był mecz Gdańska z Krakowem. Zwyciężył Gdańsk po emocjonującej i ładnej grze.

A najlepszy zawodnik? Według nas to Feglerski, obrońca z poznańskiego Kolejarza. Na każdym meczu brał on do krycia najlepszego i najbardziej koszarowego gracza i tak się nim umiał zaopiekować, iż prawie go nie dopuszczał do strzału i tak Wójcik, który na meczu z Warszawą załadował 28 punktów, przykryty przez Feglerskiego strzelił zaledwie 2 punkty, czy Sterga, który dorzucił też z meczu z Warszawą 22 punkty, pozostawiając zdołał wystrzelić tylko 6 punktów. Feglerski zaś potrafił z obrony zawsze strzelić parę koszy. Jednym słowem sam strzela, a drugim nie daje — tak właśnie ma być. Grając w meczach na ogół całe 40 minut wykazał on też dobrą kondycję.

Po zakończeniu trzeciej eliminacji podano skład reprezentacji, która od 11 maja do 10 lipca, tj. przez dwa miesiące będzie szlifować olimpijską formę w ośrodku szkoleniowym w Oliwie, pod okiem trenerów Patrzykonta i Małyszewskiego.

Ażby wrzucić udział w rozgrywkach olimpijskich, będzie mundała nasza ekipa przeżyć jeszcze jedną eliminację, urządzoną przez organizatorów na miejscu w Helsinkach. W turnieju olimpijskim bowiem mi bierze udział tylko 16 drużyn. Dlatego też już wyznaczonych (z ZSRR, Argentyny, Meksyku i USA na czele), zaś o uplasowanie się w tej szóstce będą walczyły pozostałe zgłoszone państwa.

POL CAF

## TRZEBA WIEDZIEĆ NACZYTO POLEGAL

Rzuty pusi z autu na boisko. Przy wprowadzeniu piłki do gry epota il-ni ograniczających boisko, żaden gracz nie może jej przekraczać jakkolwiek części ciała. Przegląd ten dotyczy nie tylko przekroczenia il-ni na podłożu, ale i w powietrzu.

Wykonanie rzutów wolnych. Jeżeli gracz, który ma wykonać rzut wolny musi opuścić boisko z powodu kontuzji lub za cztery przewinienia osobiste, to rzut wykonuje gracz zastępczy, który wszedł na jego miejsce.

Po wykonaniu rzutu wolnego piłka musi dotknąć obrocy. Jeżeli piłka nie trafi do kosza ani nie dotknie obrocy — jest błąd drużyny wykonującej rzut i piłkę wprowadza do gry drużyna broniąca rzutem zza il-ni koszykowej. Dotyczy to ostatnie-

go rzutu przy wykonywaniu dwóch lub więcej rzutów wolnych.

Po ostatnim rzucie wolnym, dotyczącym przewinienia obustronnego, piłkę zawsze wprowadza się do gry na środku boiska bez względu na to, czy to były rzuty osobiste czy trzech minut.

Żaden gracz jednej z drużyn nie może dotykać linii po le rzutów wolnych lub linii do chwili, gdy piłka nie dotknie obrocy ko-sza. Błąd obrony karany jest po-wróceniem rzutu. Błąd drużyny wykonującej rzut wolny utratą zdobytego punktu i rzutem bocznym z autu.

Sędzia i przeciwnik technicznie może zapobiec przewinieniom technicznymi oskręcając graczy przez kapitanów drużyny przed ich popo-nianiem lub wracając uwagę przy

bieżących przeciwnikach. W wypad-kach cięższych przewinień należy je karać bez uprzedzenia.

Zetknięcia się graczy drużyny przeciwnych. Oczekując grę w koszy-ku, jako działania nie-boisku powo-dujące, często zetknięcia się graczy ze sobą chociaż przewidywalne, w takich wypadkach, to jednak na-leży interpretować przepisy w nastę-pujący sposób:

O ile zetknięcia się nastąpiło wy-lącznie z dążenia do zdobycia piłki nie będącej w posiadaniu żadnej druż-y, i o ile gracz zespołu są w takiej pozycji, że można od nich spodziewać się zdobycia piłki bez zetknięcia się z przeciwnik, zdarzenie, względnie dążenie do uniknięcia zdarzenia nie-za-należy w tym wypadku zdarzenia traktować jako przypadko-wo i nie należy ich karać.

Gracz może zająć jakkolwiek po-zycję na boisku pod warunkiem że — miejsce to nie jest zbyt blisko przeciwnika, to jest umożliwia prze-stawienie wycofanie normalnych ruchów (odległość około wyłącnie-tej rekt).

— miejsce to nie jest na drodze przeciwnika poruszającego się tak szybko, że ten ostatni nie może u-niknąć zetknięcia się.

W powyższych wypadkach gracz, który zajął wyżej opisaną pozycję jest odpowiedzialny za zetknięcie się względnie zdarzenie.

Zawodnik może zająć pozycję obronną przez wyciągnięcie rąk lub łokci, jednak musi je natych-miast opuścić, jeżeli przeciwnik uci-kuje go ręką.

W. TWARDO



Pierwszy etap na terenie Niemieckiej Republiki Demokratycznej mamy za sobą. Berliński stadion buczy dziesiątkami tysięcy głosów. Przed chwilą wystrzelono 16 sztafietarzy państw, których kolarze biorą udział w wyścigu. Sztafietarze opadają na spacochronach.

Ciepły wiatr rozwija ogromne kolorowe płótna nad berlińskim stadionem. Na trybunie Prezydent NRD Wilhelm Pieck, premier Otto Grotewohl, Walter Ulbricht, ambasador RP Izidorczyk i ambasador CSR Hrael — honorowy starter dziesiątego etapu.

Etap rozpoczął się w Bautzen. Autokary przywioły tu z Goerlitz kolarzy i zespoły techniczne. Wiele było piękni, wiele kwiatów. Wzdłuż ulic tutejszej stolicy stały tłumy ludzi, a chór FDJ miał w swym repertuarze piosenkę „Szła dziewczynka do laseczka”.

Oczywiście śpiewali ją wszyscy: dziewczęta i chłopcy FDJ, uczeni wyścigowi, a nawet niekiedy zabiegani, wielce poważni mechanicy...

#### PO STARCIE

Później rozpoczęła się walka na szosie. Tempo, około 38 km na godzinę, szosa piękna, ocieniona kwitnącymi jabłoniemi, pełna powiewających chorągiewek i pełna serdecznych pozdrowień. Pod Bautzen szosa opada zwinna ku Lubben, a później — po 120 km — wznosi się w okolicach Koenigswusterhausen. Stąd po prostej, szerokiej drodze gęstej zieleni, Wyścig Pokoju jechał tu do Berlinu.

Był to etap wielu defektów i dzielnego zrywu. W okolicach Hoyerswerda przebił gumę Vida, Lipka i Skrzyny. Później na liście pechowców znalazł się Nuta, Sandru, Hansen i Klabiński. Władek upadł, ale podniósł się i pojechał dalej w czołówce (ale zapowiedział, że z tego etapu nie napisze korespondencji).



W okolicach Spremberg defekty mieli Jazwłbek i Rospke. W Cottbus — Favier, Lipka (po raz drugi), Steel, Seel, Garnier, Kruszyna i Remke.

W okolicach Lubenau i Lubben Parisini i Perotti, Salminen i Sell, Zanolla i Niemi.

Wszyscy oni dołączyli później do zwartej grupy kolarzy, od której na 50 km udekl! Austriacy Deutsch i Cerkownik.

Fioletowe koszulki Austriaków były coraz dalej i dalej. W Cottbus dzielili ich od pozostałych kolarzy 2,5 minuty. W Vetschau, gdzie wygrali finisz — 3 minuty; na lotnym finiszu w Lubben (18 km od Bautzen) — 6 minut.

Później Cerkownik osłabił i pozostał w tyle. Na metę przyjdzie na dalekim miejscu, ale jego udział w zwycięstwie Deutsch jest bardzo znaczny.

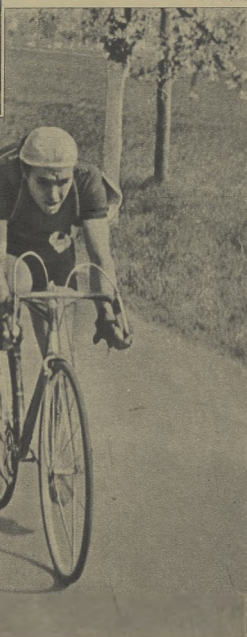
#### ODPOCZYNEK W GRUNAU

Na berliński stadion w burzy oklasków wjeżdża Deutsch, a za nim po dość dużym odstępie czarna zwarta grupa kolarzy, w której znajdowali się Hadaski, Wólcik, Klabiński, Sitwohl, De Groot, Vesely, Verschuren, Stabewski i Kutnicki.

Kolejny etap wyścigu przyjaźni i braterstwa zakończył się. Wzdłuż wznoszących się murów duża karawana wozów odjeżdża na wieczorny odpoczynek do Grunau.

Zwycięzca rozdaje autografy — swoje prawo znają wszyscy chłopcy na świeżości. Deutch podpisuje postumencie.

Austriak Deutsch oderwał się z czołówki. Fot. Rost



#### NA GRANICY

## POLSKI I NIEMIEC NA GRANICY POKOJU

Dochodziła godz. 14.30. Pod Lubbenem czółwika wyścigu dożyła się z terenem i upałem. Zawodnicy z sztafietami i ich gośćmi. Jechali w kierunku Goerlitz. W tym samym Goerlitz tysiące ludzi wyszło na Plac Lenina. O przyjaźni i braterstwie mówili tutaj redaktor naczelny Neues Deutschland — Rudolf Herro, sekretarz, przedstawiciel Komitetu Centralnego SED. O wspólnej walce obu narodów o pokój, o wspólnej i niewzruszonej granicy na Odrze i Nysie mówili również w imieniu KC PZPR — minister Jaroński.

Wyścig przyjaźni i braterstwa coraz bardziej zbliżał się do Goerlitz.

„Witajcie! — mówili do kolarzy Niemiecka Republika Demokratyczna — Witajcie polscy przyjaciele! Witajcie sportowcy, żołnierzy o pokój na całym świecie!”

Jakże wymowne są te pełne manifestacji, które zgromadziły wiele tysięcy ludzi. Oto głos ludów, które broniły życia i przysiędy, szanując braterskie współczucie narodów. Ten głos, który wszędzie ławarzemy Wyścig Pokoju, zahrzmal na szerszą siłą w pogranicznym mieście Goerlitz.

Naród polski i naród niemiecki raz jeszcze wyrażają tu wspólną wolę pokoju. I raz jeszcze ostrzeżenie podpalaczy świata — słowem tłumy i sztafiet.

Jesteśmy z nieswyciętym obywatelstwem — wołają tłumy na Placu Lenina w Goerlitz! Później entuzjastycznie witani kolarze wjeżdżali na stadion. Wieczorem w wielkiej hali miejskiej rozpoczął się olępnomyj festiwal przyjaźni. Śpiewali polskie i niemieckie zespoły młodzieżowe. Oblicza z Goerlitz grał fragment Sonaty Olimpijskiej. Kolarze opowiedzieli swym swym przyjaźniom o trudnościach i trudach etapu.

Kolarze w Goerlitz.

Fot. CAF

A. MIŁNICKI



# CZOŁÓWKA NASZYCH PŁYWAKÓW W MOSKWIE

## *na wiosennym treningu*



Najweselej było po wyjściu na ranny trening. W autobusie wielojęzyczna gromada znajdowała różne sposoby szybkiego porozumiewania się. Na górnym zdjęciu widzimy od lewej świetnego wznakowca czeskiego Bačka obok grzbiecistki niemieckiej Rosa Herzen (koledzy po fachu) obok Marek Petruszewicz i Czuperski. Na dolnym zdjęciu widocznie jeszcze usnął Rysz Maagowa, czechą cwałując nie bardzo bawi towarzyszywo niemieckiego trenera Helmuta Szemera, podczas kiedy Mrosówna i rasolowy tabakarz niemiecki Horst Frieleche (tenów koledzy jednego stylu) są w wybitnie dobrych humorach.

Kierownik polskiej drużyny, przewodniczący sekcji pływackiej, Konrad Gruda obok niego Mrosówna.

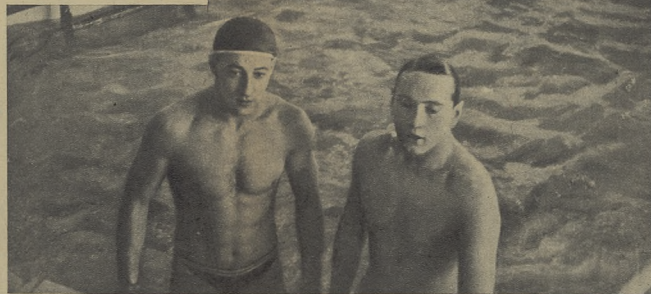


Szybkie postępy pływaków radzieckich są wynikiem m. in. uwzględnienia w planach treningu sportów uzupełniających (gimnastyka, narciarstwo, gry sportowe). Spośród przedstawianych na powyższym zdjęciu (od lewej) Czordacz, Mrosówna, Dłudeczny, o drzewo, jedynie Mrosówna grywała na rodzin-

nym podwórku w piłkę nożną. Dlatego też pociągnęła wszystkich w dół otwarcia sezonu piłkarskiego ZSRR na boisku Dynamo Czołowi węglerscy i polscy pływacy oczekują otwarcia barwnej dekadły.



Na krótką wycieczkę po mieście wyrusza polska grupa w ZIM-ie, najnowszej produkcji radzieckiej. Tym razem Gremłowski wspaniałomyślnie odstąpił Mrosównie swoje miejsce obok kierowcy. Przechodzącą wyglądają Petruszewicz i Tołkaczewski. W rękach zarysowała się kontury Czuperskiego i Gremłowskiego, a pozostały rolni zdjęcie.



Mistrz sportu Kriukow i Marek Petruszewicz są przyjaciółmi jeszcze z Berlinu, na moskiewskiej wodzie wiele pływali razem i na znak przyjaźni wymienili znaczki i to co pływak posiada najcenniejszego, spodniki kąpielowe.



Żabkarki: Mrosówna i Bard na treningu. Zdjęcia i teksty K. Gruda



# GRAMY?

## ale jak!

Pilkarze swoje spotkania międzynarodowe, rozgrywane w miastach etapowych V Wyścigu Pokoju, zakończyli zwycięstwami nad drużyną Trnawy (CSR) i Rotation (NRD). Cztery spotkania — cztery zwycięstwa: w Warszawie — Unia — Trnawa 4:3 (2:3); w Łodzi — Gwardia — Rotation 2:1 (1:0); w Chorzowie — CWKS — Trnawa 5:0 (1:0); we Wrocławiu — Górnik — Rotation 4:1 (1:0).

W sumie obiecujący na przyszłość bilans, poparty tylko strzelonymi bramkami, ale takimi fragmentami gry jak błyskawiczny atak Unii, ambicja młodzieży CWKS, czy skuteczność Górników.

Napastnicy zdobyli 16 bramek a to nie było wcale takie łatwe, bo najlepszymi zawodnikami w zespołach naszych gości okazali się bramkarze — Stacho i Ritter. Widocznie tym razem polecenia trenera Kiraly'ego nie były daremne — strzelano dużo i celnie.

Najwięcej oklasków zebrali piłkarze w Warszawie, bo właśnie to spotkanie Unii stało na dobrym poziomie, nie brakowało emocji walki o zwycięstwo do ostatniej chwili a szybkie akcje przenosiły grę od bramki do bramki.

Wysoką formą wykazali się, o bok niezawodnego Cieslika Alzer, Wiśniewski; doskonale bronili Skromny i Szczurzyński. Młodzież piłkarska błysnęła talentami Kotaby, Banisza, Sobka i „nieznanych” Mielniczka (Budowlani Opole) i Bańkiewicza.



Stacho, bramkarz Trnawy, w Warszawie na meczu z Unią kapitulował tylko w ostateczności.

Gdy Skromny zastąpił Stefankę w bramce Unii, piłka częściej pozostawała w rękach niż w siatce.

## LUDZIE V WYŚCIGU

### PIRRO ANGHELI

Było to dokładnie 11 miesięcy temu. W księżni, w słonecznej Tyranie jest już lato. Ludzie, weszli życiem i pracą, spieszą między białymi domami stolicy Republiki Albańskiej.

W tym miesiącu to szkoła średnich trasa wyjeżdżania nauka. Dla wiekzadki koniec roku szkolnego — to przebieg do następnej klasy, a dla ucznia ostatecznej klasy licem — maturę, która zawsze po jej zdaniu wydaje się dzieciną igraszka.

Pirro Anghele był dobrym uczniem. Ministerstwo Oknało ogłosiło, że bardzo dobry uczniowie wyjadą na wyższe studia za granicę.

\*

W listopadzie z pociągu pożyźniejszego z Budapesztu wysiadł na Dworcu Głównym w Warszawie smagły, dobrze zbudowany chłopak. W kieszeni miał papie-

ry o przyjęciu na Akademię Wychowania Fizycznego.

Anghele był pierwszy raz w Warszawie. Z walizką w rękę szedł pieszo przez stolicę. Na Bielany. Był to listopad. Dziś jest maj, a Pirro zna już tak język polski, że trudno w nim znaleźć obcy akcent.

Z uśmiechem mówi nam o dotychczasowych niepowodzeniach w Wyścigu.

— W zeszłym roku byłem na lepszej pozycji. W tym jest trochę gorzej. Mam w nogach zaledwie 800 km. A Francuzi np. przejechali 5.000 km. Różnica jest wyraźna. Ale postaram się nie dać.

Rozmowę naszą przerywa mądrysta.

— Pirro kładź się na łóżko! Maszysta szybkimi ruchami „objeżdża” już muskularne nogi Angeleho.

— Naprawdę — dodaje jeszcze Pirro — że będę walczył o każde miejsce!

BB



PIRRO ANGHELE

# MOTOCYKL NA ULICY



Zaczął walka na zakręcie pomiędzy Markowskim (53) a St. Bruntem (1). Każdy z nich idzie własnym torem,

18 maja odbędzie się w Warszawie uliczne wyścigi motocyklowe zaliczone do mistrzostw Polski.

W wyścigach ulicznych spotykamy trasy nie tylko o krótkich prostych i małej ilości zakrętów, tak jak wszystkie dotychczasowe trasy warszawskie, ale również trasy o krótkich, prostych i bardzo dużej ilości najróżniejszych zakrętów, tak jak np. trasa Grand Prix Budapesztu. Dlatego od trasy zależy szybkość przebiegu na zawodach. Nie nierzadko jest szybkość przeciętna, kiedy nie znamy trasy, jej poprzednich rekordów i warunków atmosferycznych. Wynik, np.: przeciętna 100 km/godz. może być doskonały na jednej trasie, a zupełnie zły na innej, może być wspaniały podczas deszczu, a mierny na suchym nawierzchni.

## PODSTAWA WYNIKU

Jednym z bardzo ważnych dla zawodnika czynników, ułatwiających wyścig, jest dokładna znajomość trasy. Po pierwszym zapoznaniu się z trasą na treningu, zawodnik przystosowuje motocykl do jej wymagań. Jeśli są długie proste stosuje przełożenia dające większą szybkość końcową, jeśli krótkie — przełożenia dające szybsze wyjście z zakrętu tzw. lepszy zryw.

## CZOŁÓWKA WZROEM DLA INNYCH

Oglądając motocyklowe wyścigi uliczne, często się słyszy zdanie: „Zabój X miał lepszy motor to by dopiero pokazał”. Nie sformułował na lepszej maszynie.

Naturalnie, dużo znaczy motocykl i gdy różnica w klasie maszyny jest zbyt wielka nie pomoże największy talent czy rutyna. Lecz często zawodnik starający na lepszym motocyklu nie potrafi wykorzystać swojej przewagi i przegrywa do zawodników posiadających lepszą technikę jazdy.

Kłód małe się opyla niedawno, na czym właściciele polegają wyścigi uliczne? Odpowiedziałem mu jednym zdaniem:

— Jak najwybiej! Jechał na prostej, na łukach i zakrętach,

jak najpóźniej hamował przed zakrętem i jak najwybiej! nabrał szybkości przy wyjściu z zakrętu!

Recepta bardzo prosta, lecz wykonanie jej przez zawodnika wymaga, oprócz sprawnie działającego motocykla, doskonale opanowanej techniki jazdy.

Łatwo możemy zauważyć podczas zawodów, że nasza czołówka np. Brun czy Zymirek, przez cały czas trwania wyścigu, jadą ciągle jednym i tym samym torem, że rozpoczynają hamowanie stale w tym samym miejscu. W ten sposób wykorzystują oni w największym stopniu wszystkie możliwości jak najbardziej przebiegają trasy, operując się na doświadczeniach i czasach używanych na treningu.

Ciekawy wypadek właśnie w hamowaniu miał podczas Grand Prix Polski w Poznaniu, najlepszy zawodnik Czechosłowacji Witwar. Na końcu długiej prostej, na której osiągał szybkość końcową ponad 170 km/godz. Witwar miał wylipowane drzewo przy drodze, na linii

którego zamykał gaz i rozpoczął hamowanie. Jechał już w ten sposób, prowadząc wyścig, przez kilka okrążeń, gdy drzewo to zasłonił; mu widzowie (jak później mówili) i coś mu się pomylilo. Rozpoczął hamowanie o kilkadziesiąt metrów dalej. Zakręt w tym miejscu był natry i Witwar, nie zdążywszy wyhamować, pojechał prosto, wpadł między drzewa i przewrócił się nie czyniąc sobie jednak żadnej poważniejszej krzywdy. Wyścigu naturalnie nie ukończył (Czy nie jest jednak rzeczą konieczną przewidywanie takich okoliczności? przyp. red.).

W wielu wypadkach, szczególnie na trasie o dużej ilości zakrętów, dobrze wymierzone i systematyczne hamowanie często decyduje o wyniku, bo hamując za wcześnie traci się wiele cennych sekund, a hamując za późno zawodnik naraża się na niebezpieczeństwo, gdyż może „nie zmieścić się w zakręcie” i wylądować na workach z piaskiem, słomie lub krawężniku.

E. KOSTRZYCO.



Oto przykład zbyt późnego hamowania. Dla tego zawodnika na 125 cm skończyło się to niebezpiecznym, jednak przy większej szybkości mogło być dużo gorzej.

## ZAMIENTAJMY SŁOWO W CZYN

Bydgoszcz była zawsze twierdzą wieloletwa. Położona nad kanałem, mając w pobliżu jedyny w Polsce tor regatowy, od dziesięciu lat stała się wieloletnią do kadry na poziomie reprezentacji Polski. Sport wieloletni był zawsze niepołączalnym sportem w naszym mieście.

Ale już w ubiegłym roku Bydgoszcz, dzięki systemowi organizacyjnemu, przez inne ośrodki Mistrzostwa Polski skłoniły się bezprzekładnie kładąc osadę bydgoszcz, które przychodziły przeważnie na ostatnie miesiące. Tak znowu się błąd obniża jedynie o wyznaczenie i zaplanowanie o tworzeniu zawodników nabywanych. Przecież czas, gdy „gola szy” się kończy i następuje zabrak. Oczekuje do tego, że w kilku dniach, kiedy od 1 lat rozgrywa się był zawsze tylko pomiędzy dwoma zawodnikami bydgoszczimi — „Jula” i „Kolejarzem”, w ubiegłym roku obito te osady zajęły dwa ostatnie miejsca.

Jedni jeszcze w „Jula” przychodzą na trening paru seniorów (B. Kocerka, Świątkowski, Poniakowski itd.), to u „Kolejarza” nie widniemy nikogo ze starszych. Odsie jest Karach, Zimnoch i reszta osiemnastu! A i mało dzieje się bardzo niewiele. Czy naprawdę w Bydgoszczy nie ma więcej niż 30 kolejarzy, chcących uprawiać sport wieloletni, czy po prostu wzrastanie nie umie do nich trafić. Jedynie wieloletni (razem około 15 za wodnerek) pilnie uczęszczają na treningi. A przecież „Jula” i „Kolejarz” mają najlepszych chyba w Polsce trenerów: Ciesielskiego i Brzdzikowskiego.

I tutaj uświadomiła się całkowicie brak opieki klubu nad sekcją „Kolejarz” na stosunkowo nieliczny tabór, ale może u siebie budować, no we łodzi i wiosła. Tymczasem od dwa lat nie się nie buduje, a nawet nie remontuje, przez co nie ma pieniędzy ze strony klubu, który zupełnie nie interesuje się sekcją wieloletnią.

Na torze regatowym w Brdy Ułci stoja obierane bangary wieloletni, sławiają one wiadomości miasta. Dzierżawca jest Liza Moras. Ale ani właściciele, ani dzierżawca nie interesują się zupełnie tymi bangarami. Dacch nie remontowały od lat przedkłada Drzewo gniaz i dzieł, w którym pierwszy lepszy podmuch wiatru przewróci ich budoż, jest coraz bliżej. Jednak nie to nikogo nie obchodzi.

Może porównanie tych spraw w „Sportowcu” wywrze i zleżaru bydgoskich wieloletni i bydgoskich wieloletni sportowców.

KAZIMIERZ SZCZUDŁO



# STANISŁAW SVOBODA

## GROŹNY KONKURENT NA SZOSIE I W FABRYCE

Blondyn, wysoki, zawsze uśmiechnięty, uczynny, dobry kolega. Kto? Oczywiście Stanisław Swohoda, zwycięzca II etapu. Do jej swego rodzaju charakterystyki zabrakło jeszcze jednego słowa: dowcipny.

Polacy złapali na I etapie największej gumy Czechosłowacy, z inicjatywą Swohody, pożyczili im swoich. A w Łodzi gdzie okazało się, że nasza drużyna nie poprawiła lokaty, Czechosłowak powiedział:

— Polacy dojechali na naszych gumach... a my zwyciężyliśmy.

Na pytanie jednego z dziennikarzy, w jaki sposób zwyciężyli — odpowiedział:

— Z przedniej gumy uchodziło mi powietrze. Spieszyłem się, aby starczyć do Łodzi...

### NIE TYLKO NA SZOSIE

Stablewski, świętyni kolarz Polonii Francuskiej, uważa Swohodę za najlepszego zawodnika Wyścigu i chyba słusznie. II etap jest tego jasnym dowodem.

Ale Swohoda jest nie tylko groźnym konkurentem na szosie. Jest nim również w swojej fabryce im. Stalina w Litwinowie. Tam tylko nazywa się współzawodniczącym i racjonalizatorem.

Kiedy kilka miesięcy temu w zakładach im. Stalina zastanawiano się czy nie można by

Skoro świt, miły zawodnik CSR zaopatrywał się w kłasku hotelu „Brześć” w prasę, czytając ją od deski do deski.



Swohoda zwycięża w II etapie. Na stadionie w Łodzi tysiące widzów oklaskują czechosłowackiego kolarza.

skrócić terminu wykonania planu 5-letniego. Swohoda wystąpił z projektem:

— Nasze normy — powiedział — można zwiększyć o 20 proc. przynajmniej. Jako elektryk i brygadzieta zobowiązuje się tego dokonać!

Projekt przeanalizowano. Okazało się, że słuszny. Za kilka dni cała fabryka pracowała na nowych normach. Zadania planu 5-letniego postanowiono wykonać w ciągu 4 lat!

Niemalą jest w tym udział kolarza Stanisława Swohody.

— Stanisław, masz tu kartki. Wypisz, to je wrzucę do skrzynki. Swohoda bierze je z ręki trenera, uśmiecha się.

— Dziwuję się pan, że tak dużo — mówi do mnie.

— Mam do kogo wysłać. Pierwsza to: „Zinie a diti”, potem do klubu fabrycznego i do przewodniczącego Rady Miasta Litwinowa, który jako były sportowiec jest moim dobrym znajomym.

Widzicie, w klubie to na pewno słuchają. codziennie wieczorem radia. Ciekaw jestem, czy Stanisław dobrze spisuje się. Muszę im napisać parę słów, aby powiedzieć, że drużyna nasza nie zawiedzie.

— Kiedy mówimy już o szanach, to kogo typujecie na zwycięzcę?

— Czechosłowację, ale jak wyjdzie. „Sportowiec” to przecież będzie już po ostatnim etapie, więc po co ja mam typować?

BRON.



# o Wyścigu

ROGER MICHAUT:

Byłem obecny na wielkiej manifestacji sportowej w Warszawie w związku z inauguracją Wyścigu Pokoju Warszawa — Berlin — Praga.

Największe wrażenie w tej uroczystości wywarła na mnie radość defilujących sportowców i olbrzymi tłum, który ich oklaskiwał.

Przypominało mi to wielkie ludowe imprezy sportowe we Francji. Ale charakter uroczystości warszawskiej był zupełnie inny. — We Francji bowiem, tak jak we wszystkich krajach kapitalistycznych, ludowe imprezy sportowe nie cieszą się poparciem rządu ani oficjalnych klubów sportowych. Wprost przeciwnie — są zwalczane, a prasa burżuazyjna milczy o nich.

W ustroju kapitalistycznym popiera się sport tylko o tyle o ile potrzebny jest on do przygotowania militarnych i o ile odwraca uwagę ludu pracującego od walki politycznej. Sport jest tam jedną z form handlu — celem jest nie podniesienie tężyzny fizycznej, i zdrowia młodzieży, ale zysk jaki przynosią specjalnie wyszkoleni „mistrzowie” przyciągający swymi wyczynami tłumy przynoszące pieniądze.

Tu dzieje się wprost przeciwnie.

Robi się wszystko, aby dać młodzieży wraz ze zdrowiem

szlachetne walory walki w braterskich zawodach.

Oto dlaczego manifestacja, którą widziałem odbywała się pod znakiem radości, optymizmu niezachwianej wiary w przyszłość.

Szczególnie gorącym brawami witano wychowanków AWF, oklaskując tych, którzy jutro młodych wychowają w zdrowiu fizycznym i moralnym.

Pozdrowienia ludowemu sportowi polskiemu w służbie człowieka, ojczyzny i pokoju.

Niech żyje przyjaźń sportowców francuskich i polskich!

RAYMOND LAVIGNE:

Byłem obecny na uroczystym otwarciu Wyścigu Pokoju Warszawa — Berlin — Praga. Wieloletni tłum widzów zgromadził sportowców wspaniale przyjeżdżających Start Wyścigu, imprezy sportowe, które wchodziły w program uroczystości były naprawdę bardzo piękne.

Wrażenia te wywołały barwność, rytm, piękno, zdrowie i siłę promieniującą z ciekawych sportowców, które defilowały.

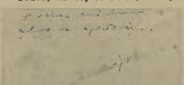
Pięknie to było: gorące uczucia widzów nie odnosiły się jedynie do osób kolarstwa, ale przede wszystkim kierowane były do sprawy pokoju i przyjaźni, którą kolarze nęśli poprzez granice z Warszawy do Berlina i Pragi.



We Francji widziałem start wielkiego biegu kolarskiego Tour de France, który, jak każda impreza sportu francuskiego, jest wypruty przez oficjalne czynniki z wszelkiej wartościowej treści. Dlatego Tour de France jest olbrzymim jarmarkiem handlowym w czasie którego radio i megafony zapewniają widzów, że tylko dzięki miuili rąk miodiem X — as kolarstwa jest w do-

brej formie, podczas gdy inne megafony reklamują pastę do zębów, bez której ten sam mistrz nie może żyć...

Czujcie na tej stronie ponizej.



## PRASA USA WYCHOWUJE...

Sensacja prasy kapitalistycznej jest sensacją rozkładową, gnijącą jak cały ustrój. Widoczne to jest oczywiście i w prasie sportowej. Wpływ amerykańskich melod reklamowych, sensacyjnych wywiadów z żonami skazywanych na śmierć, oświadczeń gangsterów i pornograficznych

konkursów, daje się zauważyć również w krajach uległych tyranii Wall Street.

Aby zrozumieć istotę mechanizmu propagandowo-prasowego USA, warto zapoznać się z przepisami, instrukcjami służbowymi wódzów tej prasy. Dotyczy to w równej mierze dziułu ogłoszeń

oo publiczystyki polityczno-gospodarczej jak i kultury fizycznej.

Oto instrukcja wielkiego koncernu prasy Hearsta dla reporterów, która jest nieprzekraczalnym prawem.

Podajemy jej urywki na podstawie książki P. Odegarda o a-

merykańskich publikacjach prasowych:

Hearst instruuje dziennikarzy żeby ich artykuły opierały się na trzech psychologicznych momentach: na strachu, na pożądaniach i chciwości!

To gwarantuje wydawcy powodzenie.



Konkursy piękności cieszą się w prasie kapitalistycznej wielkim powodzeniem. To sympatyczne zdjecie przedrukowujemy z wielkiej prasy sportowej, która w myśl przepisów Hearsta wie jakie „konkurencyjne sportowe” blią najbliżej rekordy nakładu.



RAYMOND LAVIGNE:

C d

W ten sposób, przez odebranie sportowi wszelkiej wartościowej treści — ustrój kapitalistyczny zrobił z niego monstrum służące interesom handlowców.

Podobnie jak wszystko inne tak i sport może rozwijać się harmonijnie w całej pełni (i we właściwym kierunku) jedynie w krajach, które pragną pokoju, żyją ideą pokoju. Tym krajem jest dzisiejsza Polska.

Przesyłam braterskie pozdrowienia Czytelnikom „Sportowca”

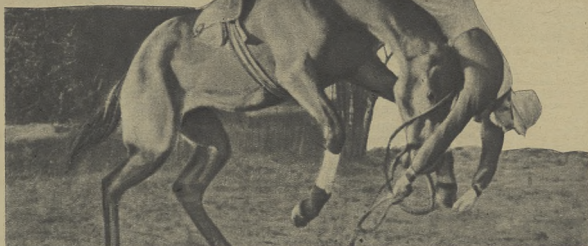
Oczego to nie zobaczycie w naszym „fotospencie”. Sławny ilustrator, Amerykanin Elmer Mc King, już się postara o to, by dzieci, doradzi i starcy nabrali szczerzego zafascowania, jeśli nie do sportu to w każdym razie do jego talentu handlowego.



# Stało się Wczoraj

EDWARD TROJANOWSKI

FRAGMENT OPOWIADANIA



JESLI nawet były czasy, gdy Kusociński i Petkiewicz spoglądali na siebie łaskawym okiem, jeśli nawet opowiadano, że dwaj rywale rozpoczęli wspólne treningi, nikt nie brał tego poważnie a najmniej oni sami. Wystarczyło, że Petkiewicz wyjechał sleepingiem do Antwerpii, podczas gdy Kusi musiał tuć się z nami, szaraczkami, żeby niechęt długodystansowa buchnęła nowym plomnem.

Otóż w podszawach, który łączył ich buty (i miał poprawić kondycję), został natychmiast zastąpiony przez obówdzienniem, że taki nonsens treningowy mógł wymyśleć tylko wariat.

Kusy z wściekłości wygrał w Antwerpii na międzynarodowym mityngu 5.000 m o pół okrążenia, po czym został czule objęty przez „opiekuna sportu i dobrych interesów” przyjaciela Polaków Vaxelara — właściciela wielkiego domu towarowego w Brukseli.

Petkiewicz, przegrał na 1.500 m ze słabszym od siebie Anglikiem Cornesem, co wprowało w niemale zdumienie Belgów, którzy wydrukowali uprzednio wielkie afisze reklamowe z fotografią polskiego biegacza jako pogromcy Nurmiego (Petkiewicz — Vainquer de Nurm.).

Pogromca Nurmiego, choć pototy, wytaragował jednak od kienowictwa miejsce w sypialnym wagonie, a jego sleepingowym sąsiadem był, jak się nie trudno domyślić — Kusociński.

W Warszawie sławny średniodystansowiec prześlępnął jednak swego rywala. Petkiewiczowskie sformułowanie o sporcie i przyjaźni przed... rozpoczynającą się kampanią cukrową było bezkonkurencyjne:

„Cukier i pantofle z kolcami, to najlepszy przyjaciele lekkoatlety...” — ogłosił Petkiewicz.

Pewnego dnia w prasie ukazała się frazka o sportowej „współpracy” Petkiewicza, który już wtedy nie biegał a był trenerem, z Kusocińskim będącym wówczas ponownie w znakomitej formie. Wierszyk ten, którego jestem autorem, dobrze pamiętam więc cytuję go poniżej:

Rzekł Petek do Kusego:  
od dziś żyjmy w zgodzie,  
na cóż wamnie, obu nam  
dobrze się powodzi:  
Ja jestem trenerem,  
ty biegasz jak dawniej,  
kłócić się w dalszym ciągu  
byłoby zabawne  
A Kusy obdarzon  
twardym charakterem:  
Nie byłś biegaczem,  
nie jesteś trenerem!

L/USY był twardy jak sęk, zwałczal nie tylko swych przeciwników na bieżni a prowadził przez całe życie „świętą wojnę” z Petkiewiczem, ale likwidował u siebie wszelkie namietności, które nie podobały jego walorów sportowych. Przestał grywać w karty, choć jako entuzjasta brydża, był tu bardzo zaawansowany, wykluczył również ze swego życia dancinę i wyścigi konne, które przez pewien

czas interesowały go nad wyraz. Z tym ostatnim łączyło go szczególne uczucie.

Pewnego dnia, w kłębach pary, na najwyższym stopniu łóżni „Diana” przy ulicy Chmielnej, ze zdziwieniem dostrzegł Kusy spokojną twarzyczkę małego chłopca.

— Kto tu może wytrzymać prócz mnie? — rzucił niemal opryskliwie.

— Ja — I tak Kusy poznał Stefana Michałczyka, jednego z czołowych jeźdźców toru mokotowskiego. Łączyła ich półniet gorąca przyjaźń. Wczemną wiosną jeden galopował na koniach, drugi, ku zdziwieniu chłopców starajennych, robił to samo choć trochę wolniej ale dłużej, na własnych nogach.

Jak widzimy dość było powodów by i Kusy spróbował szczęścia w totalizatorze. Nie trawło to jednak długo.

Wtemczas tor odgrywał w naszym sporcie pewną rolę i nie tylko w sporcie końskim, bo właśnie w lekkoatletyce. Raz nawet w 1931 r. warszawskie koni decydowały o losach kobiecej ekipy, która wyjechała na zawody do Florencji... Jej kierownikiem, nazwijmy go pan Talwaj, zapalony, przysięgły wyścigowiec, jak również działacz sportowy, był tak pew-

ny jednego z trzylatków stał „Natalin”, że zdecydował się postawić na niego całą gotówkę nie swoją lecz dla drużyny i zaopatrzone tylko w bilety powrotne i paszporty, czekał we Florencji na wypłatę warszawskiego totalizatora.

2.000 zł otrzymał jeden z ówczesnych wysokich urzędników Komisarjatu Rządu, również dzia. 1.000 zł postawienie całej kwoty na konia, który nazywał się — zdaje się — Efur i był obiecującym synkiem sławnych rodziców Bafura i Elwiry...

Ów major był przed samą kasą totalizatora zaklinany przez jęskiego „znawcę”, że koń nie ma szans, że nie warto stawiać, a raczej trzeba zaryzykować i w razie powodzenia — 2.000 zostawić sobie...

Jednakże major zakupił odpowiednią ilość biletów totalizatorowych. Efur wygrał. Pięniadze zostały natychmiast przesłane.

Małeżkie opóźnienie obladu drużyny reprezentacyjnej we Włoszech nie miało pewnie większego wpływu na wyniki sportowe...

\*

Niehażem u „Sportowcu” druk opowiadań Edwarda Trojanowskiego pt. „Stało się wczoraj”.

## KONFERENCJONALIZM...

Słowo trening jest dla mnie zawsze bardzo bliskie. Zrosłem się z nim w minionych dniach nie doświadczyłem treningu wypełniał mi pokątną część życia.

— Idziemy na trening — mawiało się do kolegi klubowego.  
— Treba iść na trening — mawiało się do siebie, gdy bolały mięśnie, a brak rozruchu nakazywał ćwiczenia na bieżni.

dobry trening przed wojną był luksusem, w szerszym tego słowa znaczeniu rzecz nie osiągalna. W lekkoatletyce np. supertrener

Klumberg zajmował się kilkoma zaledwie zawodnikami a najosobliwiej z nich jednym — ulubieńcem. Czajnik borykał się z wielkimi stadem męskożeńskim, ale i to nie z oddzielnymi dyspozycjami, a z wrodzonego sobie rozsądku i doboru serca.

Trening powstawał więc często jako rezultat indywidualnych zdolności „wydobyć”. Stąd metoda bieżni na pudy, na ołowianych podszawach (nawet Petkiewicz i Kusociński...), „odbijającym” stylem w sprintach, z rozstawianymi palcami rąk, lub ze sławką w ustach a w najlepszym razie chusteczka.

Po takich doświadczeniach ciężko jest organizować podstawy powszechnych i wzorowych zasad treningu.

Ze starych nawyków pozostało mi między innymi pasjonowanie się lekkoatletycznym treningiem. Lubię patrzeć na trening i rozmawiać o nim. Prosta rzecz, że chciałem zobaczyć trening lekkoatletów radzieckich, gdy byli u nas.

No więc zgadzając co mogło temu przeszkodzić?  
Nie trudno zgadnąć. Coś na co nie ma wpływu nawet najuporczywszy, forsowny trening: zabranie. Tak jest, był to prawdopodobnie jedyny wypadek kiedy sportowcy konferencja nie mogła a przeszłości...

Prawda?

Mój przyjaciel zmazał się w trochę lepszej sytuacji, bo jemu uniemożliwiła obejrzenie treningu radzieckich lekkoatletów konferencja, ale... o metodach radzieckiego treningu tak się przy najmniej tłumaczy!

\*

Ten felieton mógłby posłużyć generalnie lepszemu wykorzystaniu możliwości konkretnych. Dlatego nie należy doszukiwać się w nim niesłuskości i przesady. Przesadnie jest czasem zbyt wielką ilość konferencji — nawet w sporcie.

ETER

# KTO DOSIĄDZIE TEGO RUMAKA ?

Jeden z najciekawszych zabytków muzealnych — bryki z pierwszych lat produkcji kółców. W 1800 (i jeszcze coś) ja- za na nim nalicza podobno do przyjemności. Dziś długo by trzeba szukać amatorów takiej ekwilibryzacji...



## 2. ELIMINATKA

### RYŚUNKOWA



Z czterech pionowych rzędów podanego prostokąta, wypełnio- nego literami, wykreślił znacze- nie rysunków, a następnie rze- dami poziomymi odczytał roz- wiązanie o literach początko- wych: w, z, c, w, s.  
„Anka se Szpaka”

### 3. METAGRAM

Przez „w” — zasłona długa się nazywa,  
przez „g” — w sporcie po- wszechnie się używa.  
Fr. Wyrobek, Bydgoszcz

Za rozwiązanie przynajmniej jednej z podanych zagadek redak- cja przynajmniej do rozlosowa- nia osiem książek. Rozwiązania zadań nadsyłać należy pod a- dresem redakcji „Sportowca”, Warszawa, Nowogrodzka 31 z dopiskiem na kopercie: „rozry- wki umysłowe”. Termin nadsyła- nia odpowiedzi — dwutygodnio- wy.

### ROZWIĄZANIA I NAGRODY

Rozwiązanie zagadek umieszc- zonych w nr 14-ym „Sportow- ca” z dn. 9 kwietnia b. r.:

Arytmograf rysunkowy: Wy- ścig kolarski Warszawa — Ber- lin — Praga  
(noc, pas, bieg, walizka, ryś).

Arytmograf: „Wielki bieg na przełaj” o nagrodę centralnego organu Komunistycznej Partii Francji l'Humanite polegną mani- festacją solidarności robotniczej w walce o lepsze jutro”

Nagrody książkowe drogą lo- sowania otrzymali:

1) R. Kowalski, Szczecin 3, ul. Grzegorza z Sanoka 51.

2) Szymon Okólski, Zielonka k. Warszawy, ul. Kolejowa 26.

3) Zofia Gemanowska, War- szawa, ul. Żabkowska 17 m. 27.

4) Michał Wojtowicz, Sule- chów, J. W.

5) Władysław Odoński, War- szawa 4, ul. Jagiellońska 22 m. 7.

6) Karol Doering, Warszawa 28, al. Waszyngtona 53a m. 5.

7) Tadeusz Pielaszkiewicz, Krasnik, ul. Szkolna 28.

8) Zenon Hofman, Łódź, ul. Prochnika 23 m. 22.

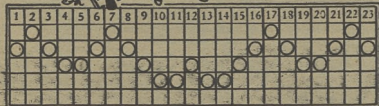
9) Ryszard Myśliwy, Sopot, Pomiatowskiego 4 m. 1.

10) Janusz Garbicki, Szczecin- Polite, Osiedle IV-P.O.W.

## • ROZRYWKI UMYŚLOWE •

POD REDAKCJĄ JERZEGO BIELENI

### 1. LOGOGRYF



Do podanej figury należy wpi- sać pionowo 23 szścioliterowe wyrazy Litery w kratkach o- znaczonych, czytane kolejno, da- dzą rozwiązanie

Znaczenie wyrazów: 1) Naj- lepszy sprinter polski, 2) inaczej: „bieg krótki”, 3) przyrząd dREW- niany używany w włókiarstwie, 4) piłkarz radziecki — napastnik

„Dynamo”, 5) nazwisko znanego tenisisty polskiego, 6) broń biała o wąskim prostym ostrzu, 7) czło- wiek mocy, siłacz, 8) gra spor- towa, 9) miejsce, na którym roz- grywa się mecze piłki nożnej, 10) welocyped o jednym dużym i jednym małym kole, 11) ten, który pilnuje zachowania pra- widel gry, 12) twórca teorii o pochodzeniu człowieka, 13) dłu- godyśtansowiec polski, 14) pa- lasz, 15) gra umysłowa, 16) w grze w karty: zobowiązanie się gracza do nie wzięcia żadnej le- wy, 17) sprzęt sportowy, 18) zna- ny tyczkarz radziecki, 16) repre- zentacyjny polski pomocnik pił- karski, 20) formacja drużyny pił- karskiej, 21) zapasnik w walce na pięści, 22) zrzeczenie sporto- we, 23) zwycięzca etapu „Wyścig Pokoju” Jelenia Góra—War- szawa.

Karol Pielaszkiewicz  
Krasnik

Od dnia 16. maja 1952 r. indywidualne zamówienia i wpłaty na prenumeratę plus przysyłować będą tylko Urzędy Poczo- we oraz listonosze wielkiej i małej.  
W związku z tym bezpośrednich zamówień i wpłat do PPK „Ruch” kierować nie należy. Prenumeratę załatwiał, tem, za- kładowa, pozostałe jak dotychczas, tem, zamówienia i wpłaty kierować są bezpośrednio do PPK „Ruch”, Konto PKO 10067-114.

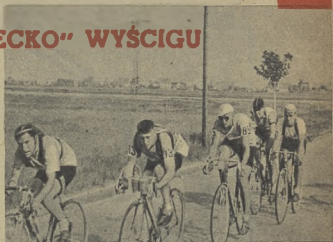
REDAGUJE  
KOLEGIUM

Wydawca — RSW „Prasa”, Redakcja — Warszawa, Nowogrodzka 31, tel. 704-82, 852-64, Administra- cja — Warszawa, ul. Marszałkowska 8, Druk Zakłady Dru- karskie i Włókodrukarnia RSW „Prasa”, Warszawa, ul. Mar- szalkowska 35.



# SPORTOWIEC

## STABLEWSKI — „CUDOWNE DZIECKO” WYŚCIGU



Tu prowadzi dobrą szałkę Za Stabewskim  
Verschuren, Vesely Kłafinski



Spokojnie było całkiem niespodziewane w windzie na lawercie siedział oświadczył do nas tyłem jakiś młody kolarz w ciemnym swetrze. Obsługujący windę, młody gdańszczanin zapytał mnie do którego częścią pokoju

— 220 — rzuciłem.  
— Trzeci piętro.

W tym momencie kolarz nie odwracając się powiedział:  
— Nikogo nie ma, ale zaraz będzie.

Winda stanęła. Kolarzysta wysiadł pierwszy, tak że nie zauważyłem nawet jego twarzy.

Pokój 221 znajdował się w korytarzu. Przy drzwiach stał mężczyzna w ciemnym swetrze. Z kieszeni wyjął klucze.

— Proszę — powiedział, otwierając szeroko drzwi.

Był to Janek Stabewski — rewelacja wyścigu Pokoju.

W Cile de Belling, rodzinny miasteczko Stabewskiego, jest wielu młodych chłopaków, jeżdżących na rowerach. Prawie wszyscy marzą o udziale w „Tour de France”, o mistrzowskich tytułach, odległych w górze.

Ale tylko marzą. Z ciężko zarobionych tygodniówek trudno kupić wygodny rower. A firmy „Dunlop” tylko kolarzy, którzy jakimś cudem zdobyli pieniądze, oferują im rowery.

Tak było z Jankiem. Od siódmego roku życia, kiedy naciął pierwszy raz pedał — rower był jego pałą. Miał czternaście lat zaczął już pracować. Przez dwa lata ciął po kilku godzinach miesięcznie, aby w 1931 roku kupić wygodny rower wyścigowy. Został kilku kolarzy, od nich dowiedział się trochę, jak należy jazdzić.

Odkąd zdobył rower nie było dnia, aby robotniczy dziennikarz odwiedził na dłużej do stacyi de wielkiej firmy budowlanej „Entreprise Conde”. Nie widział na ulicach miasta podążać na swój wyścigowy Janek. Przyszedł rok 1934. Natwóżyło Stabewskiego po raz pierwszy znanio się na Hicie startów.

Siedliśmy w pokoju Stabewskiego. Opisał o framę okna pokazywał mi swoje zdjęcia. Rodziny Belling, narzeczoną Jano i ostatnie z Warszawy.

— To w Akademii Wychowania Fizycznego. Ach, tebyście wiedzieli jak zaszczytne polskim sportowcom. U was jest tak wszystko (uśmiech). Czasem, gdy przyjdzie zwycięstwo z roboty (Stabewski) z zawodu jest trykaczem nie chce mi się śmiać na

W Polsce są warunki. Odkąd nie liczą rodziny w Francji zaczął bym starać się o przyjazd do Polski. Myślę jednak, że to się jakoś ureguluje i kto wie, czy jeszcze niedługo nie odwiedzę was w redakcji „Sportowca”.

O pokój wchodził trener drużyny Polonii Francuskiej. Przerywamy miłą pogawiedkę. Jutro Janek wyruszy na następny etap de Chamille. Musi brnąć z zaszczytnego tytułu lidera w Wyścigu Pokoju.

A. HUGO